

Pedagogisch beleid

4Kids - juli 2026

Inleiding

Voor je ligt het pedagogisch beleidsplan van Gastouderbureau 4Kids (hierna 4Kids). Wij zijn gespecialiseerd in gastouderopvang sinds 2005. Wij ondersteunen gastouders bij hun gastouderopvang, zodat alles goed geregeld is en zij de aandacht hebben voor de kinderen die ze opvangen. Vanuit deze basis van ondersteuning en samenwerking kijken we naar de kern van gastouderopvang: de ontwikkeling en het welzijn van het kind.

In de eerste levensjaren maken kinderen een belangrijke ontwikkeling door. Deze ontwikkeling heeft grote invloed op hun verdere leven. Een kind heeft daarom een veilige, liefdevolle en vertrouwde omgeving nodig waarin het zich geborgen voelt. Als gastouder speel je hierin een belangrijke rol. Jij mag bijdragen aan een goede start voor het kind, en dat is bijzonder waardevol.

Als gastouder kies je er bewust voor om een deel van de zorg en opvoeding van deze kinderen op je te nemen. Dit is een mooie en betekenisvolle taak, maar het brengt ook verantwoordelijkheid met zich mee.

Het is algemeen bekend dat kinderopvang van goede kwaliteit bijdraagt aan een gezonde ontwikkeling van het kind. Van jou als gastouder wordt daarom verwacht dat je een veilige, warme en vertrouwde omgeving biedt, waarin het kind zich op zijn of haar gemak voelt. Dit doe je door de visie van 4Kids te vertalen naar jouw dagelijkse praktijk.

Dit pedagogisch beleidsplan is bedoeld voor verschillende lezers. Het wordt gelezen door jou als gastouder, door ouders die overwegen hun kind bij jou onder te brengen en door de GGD, die toetst of jij het beleid van 4Kids goed toepast in jouw opvang.

In dit beleidsplan staat beschreven wat de visie, opvoedingsdoelen en uitgangspunten van 4Kids zijn. Daarnaast lees je vooral hoe jij als gastouder werkt aan de vier pedagogische basisdoelen en hoe je de zes interactievaardigheden toepast in jouw gastouderopvang. Ook wordt beschreven hoe jij de ontwikkeling van het kind volgt, hoe jij jezelf blijft ontwikkelen als professional en hoe 4Kids jou hierbij ondersteunt en begeleidt. Tot slot wordt beschreven hoe de dagelijkse praktijk er bij jou en bij andere gastouders uit kan zien.

Mis je informatie in dit beleidsplan of heb je vragen? Neem dan gerust contact met ons op. Wij helpen je graag verder.

In dit pedagogisch beleid worden gastouders aangeduid in de 'zij-vorm'. Hiermee worden zowel vrouwelijke als mannelijke gastouders bedoeld.

Inhoudsopgave

Inleiding 2
Over 4Kids 5
- Visie 5
- Missie 5
- Pedagogische visie en uitgangspunten van 4Kids 5
- Vertaling van de visie naar de praktijk 6
- Hoe 4Kids samenwerkt aan goede gastouderopvang 7
- Openingstijden en bereikbaarheid 7

Pedagogische basisdoelen 8
- Ik zorg voor een vertrouwde en veilige omgeving voor het kind (Fysieke en emotionele veiligheid) 8
- Ik stimuleer de zelfstandigheid en het zelfvertrouwen van het kind (Persoonlijke competenties) 8
- Ik help het kind bij het omgaan en samen zijn met anderen (Sociale competenties) 9
- Ik leer het kind respectvol om te gaan met zichzelf en anderen (Waarden en normen) 9

Interactievaardigheden 10
- Liefdevol en sensitief reageren (Sensitieve responsiviteit) 10
- Ruimte geven voor zelfstandigheid en eigen keuzes (Respect voor autonomie) 10
- Duidelijk communiceren en luisteren (Praten en uitleggen) 11
- Zorgen voor structuur en voorspelbaarheid (Structuur en continuïteit) 11
- Spelenderwijs stimuleren van ontwikkeling (Ontwikkelingsstimulering) 12
- Begeleiden van samenspel en sociale omgang (Begeleiden van interacties) 12

Ontwikkeling van het kind 13
- De eerste 1.000 dagen van een kind 13
- Ontwikkeling van het kind (0-12) 13
- Zo volg ik de ontwikkeling van kinderen in mijn opvang 14
- Omgaan met opvallend gedrag 15

Ontwikkeling van mijzelf in mijn rol als gastouder 16
- Pedagogisch werkplan 16
- Coaching door pedagogisch coach 16
- Permanente educatie 17
- Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling 17
- Meld-, overleg- en aangifteplicht (MOA) 18
- Aandachtsfunctionaris 18
- Gebruik van de pedagogische kennisbank 19
- VVE Vroeg- en Voorschoolse Educatie 19
- Kennismaken met de ouders op de opvanglocatie 20
- Samenwerken met ouders 20
- Samenwerking met externe instanties 20

De dagelijkse praktijk in mijn gastouderopvang 21
- Wennen en afscheid nemen is een belangrijk onderdeel van de start in mijn opvang 21
- Dagindeling en opvanglocatie 21
- Slaap en rust 21
- Voeding 22
- Buitenspelen 22

Gebruik van beeldschermen 23
Huisdieren 23
Respect voor verschillen 23
Cultuur 23
Natuurbeleving en milieu 24
Vervoer 24
EHBO en calamiteiten 24
Kinderziektes 25
Vaccinaties 25
Protocollen 25
Achterwacht, stagiaires, vrijwilligers en andere volwassenen 25
Privacy en AVG 27
Oudercommissie en klankbordgroep gastouders 27
Tot slot 27

Over 4Kids

Visie

4Kids staat voor kleinschalige, persoonlijke en betrouwbare gastouderopvang waarin het kind centraal staat. Gastouderopvang moet een veilige, vertrouwde en huiselijke plek zijn waar kinderen plezier hebben, zich welkom voelen en zich op hun eigen tempo optimaal kunnen ontwikkelen. Hierbij is voldoende aandacht voor het individu een basisvoorwaarde, zodat kinderen zich begrepen en gewaardeerd voelen. 4Kids ondersteunt zowel gastouders als ouders met deskundigheid en betrokkenheid om dit te realiseren.

Missie

De missie van 4Kids is het mogelijk maken van kwalitatieve gastouderopvang door een professioneel en betrokken gastouderbureau te zijn voor haar gastouders. 4Kids faciliteert gastouders in hun dagelijkse praktijk en biedt ouders ondersteuning bij het vinden van een gastouder die past bij hun wensen en behoeften. 4Kids streeft naar geluk en tevredenheid bij kinderen, ouders en gastouders en draagt actief bij aan een veilige en stimulerende omgeving waarin ieder kind zich kan ontwikkelen.

Pedagogische visie en uitgangspunten van 4Kids

De pedagogische visie van 4Kids is geworteld in de overtuiging dat kinderen zich het beste ontwikkelen in een warme, veilige en huiselijke omgeving, waarin zij persoonlijke aandacht krijgen en betrokken begeleiding ervaren. In zo'n omgeving voelen kinderen zich gezien en gehoord en krijgen zij de ruimte om zichzelf te zijn en zich in hun eigen tempo te ontwikkelen.

Binnen deze visie hanteert 4Kids de volgende pedagogische uitgangspunten:

Veiligheid en vertrouwen

Een veilige en vertrouwde omgeving vormt de basis voor een gezonde ontwikkeling. Kinderen moeten zich geborgen, begrepen en geaccepteerd voelen om zich vrij te durven ontwikkelen.

Persoonlijke aandacht

Door de kleinschaligheid van gastouderopvang is er ruimte voor individuele aandacht en afstemming op het kind. Dit draagt bij aan het zelfvertrouwen, het welbevinden en een positief zelfbeeld.

Ontwikkelingsgerichte begeleiding

Gastouders stimuleren kinderen in hun ontwikkeling door middel van spel, dagelijkse ervaringen en passende uitdagingen, afgestemd op wat het kind nodig heeft om een volgende stap te zetten.

Samenwerking met ouders

4Kids en de gastouder werken nauw samen met ouders om de opvang af te stemmen op de opvoedwensen en de individuele behoeften van het kind.

Professionele ondersteuning

4Kids ondersteunt gastouders met deskundig advies, informatie, training en begeleiding, zodat de pedagogische kwaliteit van de opvang blijvend wordt versterkt.

Vertaling van de visie naar de praktijk

De gastouder geeft deze pedagogische visie in de dagelijkse praktijk vorm door bewust gebruik te maken van de beschikbare ruimte, de groep, activiteiten, spelmateriaal én communicatie. Daarbij staat steeds centraal hoe deze elementen bijdragen aan het veilig voelen van kinderen, het stimuleren van hun persoonlijke en sociale competenties en het eigen maken van normen en waarden.

Ruimte (binnen en buiten)

De gastouder beschikt over een binnen- en buitenruimte die veilig, overzichtelijk en uitnodigend is ingericht. Door herkenbare plekken, rust en structuur te bieden, draagt de ruimte bij aan een gevoel van veiligheid. De inrichting stimuleert kinderen om zelfstandig te spelen, te ontdekken en te oefenen met nieuwe vaardigheden. Door samen spelen en rekening houden met elkaar leren kinderen sociale vaardigheden en omgaan met regels en afspraken.

De groep

Binnen de groep leren kinderen omgaan met anderen, samen spelen, wachten op hun beurt en rekening houden met verschillen. Vaste gezichten, structuur en duidelijke afspraken dragen bij aan een gevoel van veiligheid. De groep biedt kansen om sociale competenties te ontwikkelen en normen en waarden eigen te maken, zoals respect, samen delen en zorg dragen voor elkaar.

Activiteiten

De gastouder biedt activiteiten aan die aansluiten bij de leeftijd, interesses en ontwikkeling van de kinderen. Activiteiten dragen bij aan veiligheid door voorspelbaarheid en duidelijke begeleiding. Ze stimuleren kinderen om nieuwe vaardigheden te ontdekken, samen te werken en succeservaringen op te doen. Tijdens activiteiten leren kinderen omgaan met afspraken en sociale omgangsvormen.

Spelmateriaal

Het spelmateriaal is afgestemd op de leeftijd en ontwikkelingsfase van de kinderen. Passend spelmateriaal nodigt uit tot ontdekken, oefenen en samenspelen en ondersteunt de ontwikkeling van persoonlijke en sociale competenties. Door zorgvuldig om te gaan met materiaal leren kinderen ook omgaan met regels en verantwoordelijkheden.

Communicatie en interactie

In de communicatie met kinderen maakt de gastouder gebruik van de zes interactievaardigheden. Deze vaardigheden geven richting aan de manier waarop de gastouder kinderen begeleidt, aanspreekt, ondersteunt en stimuleert in hun ontwikkeling. Door bewust in te zetten op sensitief reageren, respectvolle communicatie en het bieden van structuur, voelt een kind zich gezien, gehoord en veilig. De zes interactievaardigheden worden verderop in dit pedagogisch beleidsplan uitgebreider toegelicht.

Het volgen van het individuele kind

Naast het werken met ruimte, groep, activiteiten, spelmateriaal en communicatie volgt de gastouder ook de ontwikkeling van ieder kind individueel. Door goed te observeren, te luisteren en aan te sluiten bij de signalen van het kind, krijgt de gastouder zicht op het welbevinden en de ontwikkeling. Het volgen van het individuele kind helpt om de begeleiding af te stemmen op de behoeften, mogelijkheden en het tempo van het kind. Waar nodig bespreekt de gastouder observaties met ouders en kan gebruik worden gemaakt van de middelen en ondersteuning die 4Kids hiervoor faciliteert. Het volgen van de ontwikkeling van het kind wordt verderop in dit pedagogisch beleidsplan nader uitgewerkt.

De gastouder beschrijft voor haar eigen opvanglocatie hoe zij de ruimte, de groep, activiteiten, het spelmateriaal en de communicatie en het volgen van het individuele kind inzet. Door deze elementen bewust en doelgericht te gebruiken, sluit de dagelijkse praktijk aan bij de pedagogische visie van 4Kids en wordt de ontwikkeling van ieder kind optimaal ondersteund.

Hoe 4Kids samenwerkt aan goede gastouderopvang

Met een bevlogen team van ongeveer 50 medewerkers werkt 4Kids iedere dag samen met meer dan 1.000 gastouders. Samen verzorgen zij de opvang van ruim 4.000 kinderen verspreid over het land.

Bemiddelaar

Iedere gastouder heeft een vaste bemiddelaar die werkzaam is in de regio. Deze bemiddelaar begeleidt de gastouder persoonlijk en is ook degene die de huisbezoeken bij de gastouder uitvoert. Tijdens deze bezoeken wordt onder andere gekeken naar de kwaliteit en veiligheid van de opvang en is er ruimte voor begeleiding en vragen. Gastouders en vraagouders kunnen bij hun bemiddelaar terecht voor ondersteuning, advies en begeleiding rondom de opvang.

Daarnaast heeft iedere gastouder en vraagouder een vaste relatiebeheerder op kantoor als aanspreekpunt voor administratieve en praktische vragen. Op deze manier combineert 4Kids persoonlijke begeleiding met professionele ondersteuning, zodat gastouders zich kunnen richten op wat het belangrijkste is: goede en liefdevolle opvang voor kinderen.

Pedagogisch coach en beleidsmedewerker

Binnen 4Kids zijn twee pedagogen werkzaam als pedagogisch coach en beleidsmedewerker. Zij ondersteunen zowel bemiddelaars als gastouders bij pedagogische vraagstukken en dragen bij aan het bewaken en versterken van de pedagogische kwaliteit binnen de organisatie.

De pedagogisch coach en beleidsmedewerker ontwikkelen en actualiseren het pedagogisch beleid, ondersteunen bij pedagogische vragen uit de praktijk en denken mee bij complexere situaties in de opvang. Ook verzorgen zij trainingen voor gastouders en denken zij mee over de pedagogische inhoud van trainingen die binnen de organisatie worden aangeboden. Daarnaast ondersteunen zij bemiddelaars in hun rol en zorgen zij ervoor dat pedagogische kennis en ontwikkelingen binnen de organisatie worden gedeeld en toegepast. Hiermee leveren zij een belangrijke bijdrage aan het borgen en verder ontwikkelen van de kwaliteit van de gastouderopvang.

Openingstijden en bereikbaarheid

4Kids is voor gastouders op werkdagen telefonisch bereikbaar tussen 09.00 en 17.00 uur. Daarnaast kunnen gastouders 4Kids 24/7 per e-mail bereiken.

Telefoon 0572 341000
E-mail info@4kids.nl
Website www.4kids.nl

Tot nu toe is het pedagogisch beleid beschreven vanuit 4Kids. In de volgende hoofdstukken wordt het beleid vertaald naar de dagelijkse praktijk van de gastouder. Hierbij wordt gebruikgemaakt van de ik-vorm, om te laten zien hoe gastouders het pedagogisch beleid van 4Kids in hun handelen toepassen. Iedere gastouder werkt dit beleid uit in een eigen pedagogisch werkplan, waarin zij de vertaling maakt naar haar specifieke opvangsituatie. Deze uitgangspunten zijn van toepassing op alle bij 4Kids aangesloten gastouders.

Pedagogische basisdoelen

Binnen mijn gastouderopvang vind ik het belangrijk dat ieder kind zich kan ontwikkelen tot een evenwichtig mens. Ik begeleid kinderen bij het ontdekken van wie zij zijn, wat hun talenten zijn en hoe zij hiermee om kunnen gaan, met respect voor zichzelf en voor anderen.

Mijn pedagogisch handelen is gebaseerd op de vier pedagogische opvoedingsdoelen, zoals geformuleerd door professor Marianne Riksen-Walraven. Deze doelen geven richting aan alles wat ik doe binnen mijn opvang en vormen de basis van mijn pedagogisch beleid.

De pedagogische opvoedingsdoelen beschrijven wat een kind in de eerste levensjaren nodig heeft voor zijn of haar welzijn en ontwikkeling. Zij maken onderdeel uit van de Wet kinderopvang en zijn leidend voor de kwaliteit van de opvang die ik bied.

De vier pedagogische opvoedingsdoelen zijn:
1. het bieden van een gevoel van fysieke en emotionele veiligheid;
2. het stimuleren van persoonlijke competenties;
3. het stimuleren van sociale competenties;
4. het begeleiden van kinderen bij het eigen maken van normen en waarden.

Samen vormen deze doelen het fundament onder mijn opvang. In mijn pedagogisch werkplan beschrijf ik hoe ik deze doelen in mijn dagelijkse handelen vormgeef en hoe ze terugkomen in mijn opvang.

Ik zorg voor een vertrouwde en veilige omgeving voor het kind (Fysieke en emotionele veiligheid)

Een veilige en vertrouwde omgeving is de basis voor een gezonde ontwikkeling. In mijn gastouderopvang zorg ik voor zowel fysieke als emotionele veiligheid. Dit betekent dat de opvangruimte veilig en overzichtelijk is ingericht en voldoet aan de geldende veiligheids- en hygiënerichtlijnen. Daarnaast bied ik emotionele veiligheid door er voor het kind te zijn, het kind serieus te nemen en liefdevol en voorspelbaar te reageren. Door vaste routines, duidelijke regels en persoonlijke aandacht weet het kind waar het aan toe is en voelt het zich geborgen.

Ik stimuleer de zelfstandigheid en het zelfvertrouwen van het kind (Persoonlijke competenties)

Ik stimuleer de zelfstandigheid en het zelfvertrouwen van het kind door het aan te moedigen om dingen zelf te proberen en keuzes te maken die passen bij de leeftijd en ontwikkeling. Ik geef het kind de ruimte om te ontdekken en te leren, waarbij ik ondersteuning bied wanneer dat nodig is. Door het kind positieve feedback te geven en successen te benoemen, vergroot ik het zelfvertrouwen en help ik het kind vertrouwen te krijgen in eigen kunnen.

Ik help het kind bij het omgaan en samen zijn met anderen (Sociale competenties)

In mijn opvang help ik kinderen bij het ontwikkelen van sociale vaardigheden. Ik stimuleer samenspel, samen delen en rekening houden met elkaar. Wanneer er conflicten ontstaan, begeleid ik de kinderen door te luisteren, gevoelens te benoemen en samen naar oplossingen te zoeken. Op deze manier leert het kind op een positieve manier omgaan met anderen en ontwikkelt het sociale competenties die belangrijk zijn voor nu en later.

Ik leer het kind respectvol om te gaan met zichzelf en anderen (Waarden en normen)

Ik vind het belangrijk dat kinderen leren respectvol om te gaan met zichzelf, met anderen en met de omgeving. Door zelf het goede voorbeeld te geven, laat ik zien hoe je op een respectvolle manier met elkaar omgaat. Ik leer kinderen grenzen aan te geven en die van anderen te respecteren. Daarnaast besteed ik aandacht aan normen en waarden, zoals eerlijkheid, vriendelijkheid en zorg dragen voor elkaar en de omgeving.

Interactievaardigheden

Binnen mijn gastouderopvang werk ik, naast de vier pedagogische basisdoelen, ook met de zes interactievaardigheden van Marianne Riksen-Walraven. Deze interactievaardigheden geven richting aan de manier waarop ik met kinderen omga en helpen mij om hun ontwikkeling zo goed mogelijk te ondersteunen.

De zes interactievaardigheden richten zich op het dagelijks contact tussen mij en de kinderen in mijn opvang. Ze gaan over hoe ik kinderen begeleid, aanspreek, stimuleer en ondersteun in hun ontwikkeling. Door bewust aandacht te hebben voor deze vaardigheden, kan ik beter aansluiten bij de behoeften van ieder kind.

De interactievaardigheden vormen een belangrijke aanvulling op de vier pedagogische basisdoelen. Iedere interactievaardigheid draagt bij aan één of meerdere van deze basisdoelen en helpt mij om een veilige, vertrouwde en stimulerende omgeving te creëren waarin kinderen zich optimaal kunnen ontwikkelen.

Liefdevol en sensitief reageren (Sensitieve responsiviteit)

Ik reageer sensitief en zorgvuldig op de signalen van het kind. Dit betekent dat ik probeer te zien en te begrijpen wat een kind nodig heeft, voelt, denkt of ervaart. Ik neem deze signalen serieus en reageer hier op een passende, rustige en liefdevolle manier op.

Door sensitief te reageren, help ik kinderen bij het opbouwen van vertrouwen in mij en in zichzelf. Kinderen die zich gezien en begrepen voelen, durven zich te uiten en ontwikkelen een veilige hechtingsrelatie. Sensitieve responsiviteit is voor mij dan ook een belangrijke basis voor een gezonde sociaal-emotionele ontwikkeling.

Sensitieve responsiviteit sluit aan bij het pedagogisch basisdoel emotionele veiligheid. Door goed aan te sluiten bij de signalen van het kind, voelt het zich veilig, begrepen en geaccepteerd. Dit vormt de basis voor een veilige hechting en een positief zelfbeeld.

Voorbeeld uit de praktijk

Wanneer een peuter huilt omdat hij zijn knuffel niet kan vinden, merk ik dit snel op. Ik ga bij het kind op ooghoogte zitten, benoem wat ik zie en voel ("Je bent verdrietig hè, omdat je knuffel weg is?") en help samen zoeken. Op deze manier laat ik het kind merken dat zijn gevoel er mag zijn en dat ik er voor hem ben.

Ruimte geven voor zelfstandigheid en eigen keuzes (Respect voor autonomie)

Ik geef kinderen zoveel mogelijk de ruimte om zelf dingen te doen en eigen keuzes te maken, passend bij hun leeftijd en ontwikkelingsniveau. Ik stimuleer hun zelfstandigheid, geef vertrouwen en laat merken dat ik hun initiatieven waardeer, zonder het kind te overheersen.

Door respect te hebben voor de autonomie van het kind, draag ik bij aan het ontwikkelen van zelfvertrouwen, eigenwaarde en zelfstandigheid. Kinderen ervaren dat zij invloed hebben op hun eigen handelen en worden hierdoor actiever en gemotiveerder in hun leerproces.

Respect voor autonomie sluit aan bij het pedagogisch basisdoel persoonlijke competentie. Door kinderen zelf keuzes te laten maken en hen dingen zelf te laten doen, ondersteun ik de ontwikkeling van hun zelfstandigheid en het vertrouwen in het eigen kunnen.

Voorbeeld uit de praktijk
Wanneer een kind zelf zijn jas wil aantrekken en daar veel tijd voor nodig heeft, geef ik het kind de ruimte om dit te proberen. Ik moedig aan en bied waar nodig een helpende hand, maar neem het proces niet over. Ook laat ik kinderen bijvoorbeeld kiezen of zij willen spelen met klei of met blokken, zodat zij ervaren dat hun keuzes ertoe doen.

Duidelijk communiceren en luisteren (Praten en uitleggen)

Ik ga actief in gesprek met kinderen. Ik leg dingen uit, benoem gevoelens, gedachten en gebeurtenissen en luister aandachtig naar wat een kind mij wil vertellen. Daarbij gebruik ik rijke en duidelijke taal en sluit ik aan bij het niveau en de belevingswereld van het kind.

Door taal bewust te gebruiken in dagelijkse situaties, help ik kinderen om de wereld om hen heen beter te begrijpen. Ze leren woorden geven aan hun gevoelens, begrijpen sociaal gedrag en leren omgaan met regels en afspraken. Op deze manier stimuleer ik de taalontwikkeling van kinderen, wat belangrijk is voor hun verdere ontwikkeling, sociale interacties en het latere schoolsucces.

Praten en uitleggen sluit aan bij het pedagogisch basisdoel persoonlijke competentie, doordat kinderen leren oorzaak en gevolg te begrijpen en hun taalvaardigheid ontwikkelen. Daarnaast draagt deze interactievaardigheid bij aan het basisdoel normen en waarden, omdat ik kinderen help te begrijpen waarom bepaald gedrag wel of niet gewenst is.

Voorbeeld uit de praktijk
Wanneer een kind speelgoed afpakt van een ander, grijp ik dit moment aan om uit te leggen wat er gebeurt. In plaats van alleen te zeggen dat iets niet mag, benoem ik de situatie: "Kijk, Sam speelde nog met de auto. Als jij de auto ook wilt, kun je vragen of je mag meespelen of even wachten tot hij klaar is." Zo leert het kind rekening te houden met anderen en woorden te geven aan zijn wens.

Zorgen voor structuur en voorspelbaarheid (Structuur en continuïteit)

Ik zorg voor duidelijkheid, voorspelbaarheid en veiligheid. Ik werk met vaste regels, afspraken en dagelijkse routines en ben hierin consequent. Hierdoor weten kinderen waar ze aan toe zijn: wat wel en niet mag en wat er van hen wordt verwacht. Deze duidelijkheid geeft kinderen rust en een gevoel van veiligheid.

Kinderen hebben structuur en duidelijke grenzen nodig om zich veilig te voelen. Door heldere kaders te bieden, ondersteun ik kinderen bij het ontwikkelen van zelfbeheersing, verantwoordelijkheidsgevoel en sociaal gedrag. Grenzen helpen kinderen om te leren omgaan met verwachtingen en dragen bij aan een prettig en veilig groepsklimaat.

Structureren en grenzen stellen sluit aan bij het pedagogisch basisdoel emotionele veiligheid, omdat duidelijke regels en routines kinderen houvast en voorspelbaarheid bieden. Daarnaast draagt deze interactievaardigheid bij aan het basisdoel normen en waarden, doordat kinderen leren wat wenselijk gedrag is en wat niet binnen de groep en de samenleving.

Voorbeeld uit de praktijk
Tijdens het opruimen kan het gebeuren dat sommige kinderen door blijven spelen. Ik herinner hen dan rustig aan de gemaakte afspraak: "We ruimen nu samen op. Eerst opruimen, daarna gaan we buiten spelen." Ik blijf vriendelijk maar duidelijk en houd mij aan de afspraak, zodat de kinderen weten waar zij aan toe zijn.

Spelenderwijs stimuleren van ontwikkeling (Ontwikkelingsstimulering)

Ik bied kinderen uitdagende en stimulerende activiteiten en materialen aan die passen bij hun leeftijd en ontwikkelingsfase. Ik observeer de ontwikkeling van ieder kind en stem mijn aanbod hierop af, zodat kinderen op hun eigen tempo nieuwe dingen kunnen leren en ontdekken.

Ik begeleid kinderen bij activiteiten die zij nog net niet zelfstandig kunnen uitvoeren, maar wel met mijn ondersteuning. Door aan te sluiten bij hun interesses en mogelijkheden, stimuleer ik hun nieuwsgierigheid en motivatie om te leren.

Ontwikkelingsstimulering sluit aan bij het pedagogisch basisdoel persoonlijke competentie. Door activiteiten aan te bieden die passen bij het ontwikkelingsniveau van het kind, ondersteun ik de cognitieve, motorische en creatieve ontwikkeling.

Voorbeeld uit de praktijk

Wanneer een kind interesse toont in letters, speel ik samen met het kind een letterspel, lees ik boeken en laat ik het kind bijvoorbeeld zijn eigen naam stempelen. Door in te spelen op deze ontwikkelbehoefte en nieuwsgierigheid, blijft het kind gemotiveerd en betrokken bij het leren.

Begeleiden van samenspel en sociale omgang (Begeleiden van interacties)

Ik begeleid de interacties tussen kinderen op een positieve en ondersteunende manier. Ik help kinderen om samen te spelen, rekening met elkaar te houden en conflicten op een passende manier op te lossen. Daarbij observeer ik goed wat kinderen zelf al kunnen en wanneer zij mijn begeleiding nodig hebben.

Ik stimuleer kinderen om met elkaar te praten, gevoelens te benoemen en samen naar oplossingen te zoeken. Waar nodig help ik door woorden te geven aan wat er gebeurt of door het goede voorbeeld te laten zien. Zo leren kinderen stap voor stap sociale vaardigheden die zij nodig hebben om prettig met anderen om te gaan.

Het begeleiden van interacties tussen kinderen sluit aan bij het pedagogisch basisdoel sociale competentie. Door kinderen te ondersteunen in het samenspel en in het omgaan met conflicten, leren zij samenwerken, rekening houden met elkaar en zich inleven in de ander.

Voorbeeld uit de praktijk

Wanneer twee kinderen ruzie krijgen over speelgoed, ga ik bij hen zitten en help ik hen te verwoorden wat er speelt. Ik benoem de gevoelens (“Jij bent boos omdat je ook met de auto wilt spelen”) en stimuleer hen om samen een oplossing te bedenken, bijvoorbeeld om, om de beurt te spelen of samen te spelen. Zo leren kinderen op een respectvolle manier met elkaar omgaan.

Ontwikkeling van het kind

De eerste 1.000 dagen van een kind

De eerste 1000 dagen van een kind, vanaf de zwangerschap tot ongeveer twee jaar, zijn van grote invloed op de verdere ontwikkeling. In deze periode wordt de basis gelegd voor de hersenontwikkeling, het stresssysteem, de hechting en het vertrouwen in zichzelf en anderen.

Binnen mijn gastouderopvang besteed ik in deze fase extra aandacht aan nabijheid, voorspelbaarheid en sensitief reageren. Ik bied rust, structuur en herhaling en sluit aan bij de signalen en behoeften van het jonge kind, zodat het zich veilig en geborgen kan voelen.

Een veilige hechting staat hierbij centraal. Door betrouwbaar, liefdevol en consequent te reageren, draag ik bij aan het gevoel van veiligheid en leg ik een stevig fundament voor de verdere ontwikkeling van het kind. In deze periode werk ik nauw samen met ouders en stem ik mijn begeleiding af op hun wensen en de behoeften van hun kind. De ontwikkeling van een kind stopt niet na de eerste 1000 dagen. In het volgende hoofdstuk sta ik in hoofdlijnen stil bij de ontwikkeling van kinderen van 0 tot 12 jaar.

Ontwikkeling van het kind (0-12)

Ieder kind ontwikkelt zich in zijn eigen tempo en op zijn eigen manier. Het ene kind praat eerder, het andere beweegt eerder. Soms ligt de focus tijdelijk meer op één ontwikkelingsgebied dan op een ander. Dit is normaal. Ieder kind is uniek.

Ik bied kinderen de ruimte om zich in hun eigen tempo te ontwikkelen. Dit draagt bij aan hun zelfvertrouwen en een positief zelfbeeld. De ontwikkeling van een kind wordt beïnvloed door zowel aanleg als de omgeving waarin het opgroeit. Als gastouder heb ik hierin een belangrijke rol.

Baby's (0–12 maanden)

In het eerste levensjaar ontwikkelen baby's zich snel op alle gebieden. Eten, slapen en groeien staan centraal. Gaandeweg gaan baby's steeds actiever contact maken en hun omgeving ontdekken.

Ik volg het eigen ritme van de baby, omdat baby's zelf aangeven wanneer zij behoefte hebben aan voeding, slaap en nabijheid. Structuur ontstaat stap voor stap. In deze fase zijn hechting, nabijheid en voorspelbaarheid belangrijk. Eenkennigheid kan voorkomen en hoort bij een gezonde ontwikkeling.

Dreumes, peuters en jonge kinderen (1–4 jaar)

Dreumesen, peuters en jonge kinderen worden steeds zelfstandiger. Ze leren praten, bewegen veel en ontdekken hun eigen wil. Dit kan gepaard gaan met heftige emoties en 'nee'-gedrag. Ik begeleid kinderen hierin met geduld, duidelijkheid en begrip.

Kinderen van 4–6 jaar

In deze leeftijdsfase leren kinderen vooral door spel en fantasie. Door samen te spelen, te bewegen, te knutselen en buiten te zijn, ontwikkelen zij motorische, sociale en emotionele vaardigheden. Overgangen, zoals de start op school, kunnen spannend zijn en vragen om extra begeleiding, rust en voorspelbaarheid. Door kinderen te helpen bij het omgaan met emoties en conflicten, leren zij stap voor stap samen te spelen en rekening te houden met anderen.

Kinderen van 7–9 jaar
In de leeftijd van 7 tot 9 jaar ontwikkelen kinderen meer zelfstandigheid en een groter concentratievermogen. Vriendschappen worden hechter en kinderen leren zich beter in te leven in anderen. Door regelmatig in gesprek te gaan over gevoelens en gedrag, leren kinderen omgaan met zichzelf en de ander. Beweging, sport en buitenspelen blijven belangrijk voor een gezonde balans tussen inspanning en ontspanning.

Kinderen van 10–12 jaar
In de leeftijd van 10 tot 12 jaar ontwikkelen kinderen een eigen mening en leren zij kritisch nadenken. Contact met leeftijdsgenoten wordt belangrijker en emoties kunnen sterker wisselen. Begeleiding bij media- en informatiegebruik helpt kinderen om hier bewust en veilig mee om te gaan. Lichamelijke veranderingen die horen bij de prepuberteit vragen om begrip, openheid en passende begeleiding.

Samenvattend
In elke ontwikkelingsfase stem ik mijn begeleiding af op de leeftijd, behoeften en mogelijkheden van het kind. Ik kijk daarbij naar het kind als geheel en houd rekening met de cognitieve, sociaal-emotionele en motorische ontwikkeling. Door een veilige, voorspelbare en vertrouwde omgeving te bieden, ondersteun ik kinderen in hun totale ontwikkeling en geef ik hen de ruimte om zich in hun eigen tempo te ontwikkelen.

Zo volg ik de ontwikkeling van kinderen in mijn opvang

Om mijn begeleiding goed te kunnen afstemmen op ieder kind, volg ik de ontwikkeling van het kind zorgvuldig en met aandacht. 4Kids faciliteert verschillende middelen waarvan ik gebruik kan maken om mij hierbij te ondersteunen in de dagelijkse praktijk.

In de dagelijkse opvang kan ik gebruikmaken van een heen-en-weerboekje. Dit gebruik ik om korte bijzonderheden, belevenissen en praktische zaken te delen met ouders. Op deze manier blijven ouders betrokken bij de dagelijkse ervaringen van hun kind en ontstaat er een open en laagdrempelige uitwisseling.

Daarnaast kan ik gebruikmaken van het kindvolgsysteem van 4Kids. Hiermee kan ik jaarlijks samen met ouders kijken naar hoe een kind zich in het afgelopen jaar heeft ontwikkeld. Dit geeft inzicht in de voortgang van het kind en helpt om eventuele aandachtspunten tijdig te signaleren en te bespreken.

Wanneer een kind de overstap maakt naar de basisschool, kan ik gebruikmaken van de overdracht naar de basisschool. Hiermee kan relevante informatie worden overgedragen, zodat de basisschool goed kan aansluiten bij wat het kind nodig heeft.

Naast deze middelen kan ik ook gebruikmaken van mijn eigen observaties en werkwijzen om kinderen te volgen in hun ontwikkeling. Dit doe ik onder andere door het dagelijks observeren van het kind tijdens spel, routines en contactmomenten, en door gesprekken met ouders.

Tijdens het startgesprek vraag ik ouders om toestemming voor het volgen van de ontwikkeling van hun kind. Ik leg hierbij uit waar ik gebruik van kan maken en op welke manier ik ouders hierbij betrek. Bijzonderheden bespreek ik altijd in overleg met ouders en met de bemiddelaar van 4kids of pedagogisch coach.

Op deze manier kan ik, samen met ouders en met ondersteuning van 4Kids, bijdragen aan een zorgvuldige en passende begeleiding van ieder kind.

Omgaan met opvallend gedrag

Soms zie ik bij een kind gedrag of signalen die ik niet direct goed kan plaatsen. Omdat ieder kind uniek is en zich in zijn eigen tempo ontwikkelt, kijk ik hier zorgvuldig en met aandacht naar. Wanneer ik merk dat het gedrag of de ontwikkeling van een kind opvallend is of extra aandacht vraagt, bespreek ik dit met de ouders. Dit doe ik op een open, respectvolle manier, waarbij het belang en het welzijn van het kind altijd vooropstaan.

Wanneer mijn observaties aanleiding geven tot zorgen over de ontwikkeling of het gedrag van een kind, kan ik deze bespreken met de ouders en, indien nodig, met mijn bemiddelaar of pedagogisch coach. Samen kijken we hoe het kind zo goed mogelijk ondersteund kan worden en welke vervolgstappen passend zijn.

Contact met eerstelijnsvoorzieningen, zoals de huisarts of andere zorgverleners, verloopt altijd via de ouders. Als gastouder heb ik hierin een signalerende en ondersteunende rol.

Bij signalen van (vermoedens van) kindermishandeling of huiselijk geweld handel ik volgens de meldcode kindermishandeling en huiselijk geweld. Deze meldcode is verderop in dit pedagogisch beleid nader uitgewerkt.

Voor het volgen en signaleren van de ontwikkeling van een kind kan ik gebruikmaken van de werkwijze kindontwikkeling en het kindvolgsysteem van 4Kids. Hierin staat beschreven hoe ik signalen en observaties zorgvuldig kan vastleggen, volgen en bespreken met ouders en 4Kids.

De werkwijze helpt mij om bewust te kijken naar de ontwikkeling en het welbevinden van een kind en om op een professionele en zorgvuldige manier te handelen wanneer ik vragen of zorgen heb.

Ontwikkeling van mijzelf in mijn rol als gastouder

Pedagogisch werkplan

Als gastouder werk ik met een eigen pedagogisch werkplan. In dit werkplan beschrijf ik hoe ik mijn gastouderopvang vormgeef en hoe mijn dagelijkse handelen eruitziet. Ik leg vast hoe mijn opvangruimte is ingericht, hoe ik omga met baby's en jonge kinderen en op welke manier ik contact en communicatie met ouders onderhoud. Ook beschrijf ik hoe ik in de dagelijkse praktijk werk vanuit de vier pedagogische basisdoelen.

Mijn pedagogisch werkplan sluit aan bij het pedagogisch beleid van 4Kids. Hierdoor is mijn manier van werken in lijn met de visie en kwaliteitseisen 4Kids, terwijl er tegelijkertijd ruimte blijft voor mijn eigen stijl, keuzes en aanpak.

In mijn werkplan beschrijf ik onder andere hoe ik kinderen en ouders verwelkom en hoe ik zorg voor een veilige en vertrouwde start voor nieuwe kinderen. Daarnaast geef ik aan hoe ik aandacht besteed aan taalontwikkeling, spel, creativiteit en het stimuleren van de ontwikkeling van ieder kind. Ook beschrijf ik op welke manier ik de ontwikkeling van kinderen volg en hoe ik hierover communiceer met ouders.

Mijn pedagogisch werkplan is een dynamisch document. Dit betekent dat ik het werkplan regelmatig bekijk en waar nodig aanpas. Veranderingen in mijn opvang, nieuwe inzichten, de ontwikkeling van kinderen of aangepaste afspraken verwerk ik in mijn werkplan, zodat het blijft aansluiten bij mijn dagelijkse praktijk en de behoeften van de kinderen.

Coaching door pedagogisch coach

4Kids ondersteunt mij bij mijn pedagogisch handelen door het aanbieden van pedagogische coaching. Ik ontvang jaarlijks minimaal drie uur pedagogische coaching. Deze coaching wordt uitgevoerd door, of onder verantwoordelijkheid van, de pedagogisch coach van 4Kids.

De manier waarop de coaching plaatsvindt, wordt afgestemd op mijn situatie, mijn ervaring en mijn ontwikkelbehoefte. De pedagogisch coach heeft zicht op mijn opvangpraktijk en onderhoudt regelmatig contact met mij. Samen kijken we welke vorm van coaching het beste past.

De pedagogische coaching kan op verschillende manieren plaatsvinden, zoals:

- observaties tijdens de opvang, op locatie of digitaal;
- individuele coaching gesprekken;
- het ontvangen van concrete en praktijkgerichte tips en adviezen;
- deelname aan intervisie- of themabijeenkomsten met andere gastouders;
- telefonische of digitale coaching.

De coaching kan zowel individueel als in groepsverband worden aangeboden, zolang deze aansluit bij mijn leerdoelen en ontwikkeling. In overleg met de pedagogisch coach wordt bepaald welke vorm van coaching voor mij passend is.

De afspraken over mijn pedagogische coaching worden vastgelegd in individuele afspraken met mij als gastouder. Zo is geborgd dat ik altijd toegang heb tot pedagogische ondersteuning, met ruimte voor maatwerk en verschillen in ervaring en deskundigheid.

4Kids werkt met een gedifferentieerde aanpak van pedagogische coaching. Dit betekent dat niet iedere gastouder dezelfde vorm of hoeveelheid coaching krijgt. De inzet van coaching is afhankelijk van mijn ervaring, signalen uit de opvangpraktijk en mijn persoonlijke ontwikkelbehoeften. Op deze manier wordt de pedagogische kwaliteit van mijn opvang blijvend gevolgd en versterkt.

Permanente educatie

Ik volg jaarlijks minimaal zeven uur educatie om mijn kennis en vaardigheden up-to-date te houden en mijn pedagogisch handelen te blijven ontwikkelen. De scholing die ik volg sluit aan bij mijn dagelijkse praktijk, de ontwikkeling en behoeften van kinderen en de geldende kwaliteitseisen binnen de gastouderopvang.

Bij 4Kids krijg ik de mogelijkheid om mijn uren permanente educatie volledig via 4Kids te volgen. Daarnaast kan ik er ook voor kiezen om (een deel van) mijn scholing elders te volgen, zolang deze passend is bij mijn werk als gastouder en bijdraagt aan mijn deskundigheidsbevordering.

Wat ik leer tijdens scholing vertaal ik bewust naar mijn opvangpraktijk. Ik pas nieuwe inzichten, kennis en vaardigheden toe in mijn dagelijks handelen en reflecteer hierop, eventueel samen met mijn pedagogisch coach. Op deze manier draag ik actief bij aan het versterken van de pedagogische kwaliteit van mijn opvang en mijn eigen professionele ontwikkeling.

Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling

Als gastouder vind ik het belangrijk dat ieder kind zich veilig en prettig voelt in mijn opvang. Soms merk ik dat het niet goed gaat met een kind of dat er signalen zijn die mij zorgen geven. In zulke situaties is het belangrijk dat ik weet wat ik kan doen. Daarom werk ik volgens de meldcode kindermishandeling en huiselijk geweld. Deze meldcode helpt mij om stap voor stap zorgvuldig en verantwoord te handelen bij zorgen over een kind.

Stap 1: Ik merk signalen op en breng deze in kaart

Wanneer ik zorgen heb over een kind, let ik goed op signalen die mij opvallen. Dit kunnen bijvoorbeeld angstig gedrag, blauwe plekken, veel huilen, teruggetrokken gedrag of andere veranderingen zijn.

Als ik iets opmerk:

- Noteer ik wat ik zie en hoor en vul ik een observatielijst in (deze kan ik opvragen bij mijn bemiddelaar). Ik kan ook een signaallijst gebruiken;
- Schrijf ik alleen feiten op: wat ik precies zie of hoor, zonder eigen invulling of oordeel;
- Ga ik in gesprek met de ouders en vertel ik rustig wat mij is opgevallen en vraag ik of zij dit herkennen. Soms hebben ouders een verklaring. Ook dit leg ik vast;
- Bespreek ik mijn zorgen met mijn bemiddelaar. Samen kijken we of er vervolgstappen nodig zijn. Bij twijfel overleg ik met mijn bemiddelaar of de aandachtsfunctionaris.

Stap 2: Overleg met collega's

Mijn bemiddelaar bespreekt de signalen met de aandachtsfunctionaris. Dit is iemand die gespecialiseerd is in kindermishandeling en huiselijk geweld en weet hoe hier zorgvuldig mee om te gaan. Samen beoordelen zij de situatie.

Is er geen sprake van mishandeling of geweld? Dan wordt dit besproken met de ouders en vastgelegd. Zijn er wel ernstige signalen? Dan wordt bekeken wat de volgende stap is.

Stap 3: Gesprek met de ouders
Als de zorgen blijven bestaan, voert de bemiddelaar of de aandachtsfunctionaris (soms samen met mij) een gesprek met de ouders. Het doel van dit gesprek is om duidelijkheid te krijgen over de situatie en te kijken of hulp nodig is.

Stap 4 en 5: Samen inschatten wat nodig is
Na het gesprek wordt de situatie zorgvuldig beoordeeld aan de hand van de volgende vragen:

- *Is er sprake van (dreiging van) mishandeling of geweld?*
  Nee: dit wordt vastgelegd en het traject wordt afgesloten.
  Ja: ga door naar de volgende vraag.

- *Is er sprake van acute of langdurige onveiligheid?*
  Ja: er wordt contact opgenomen met Veilig Thuis.
  Nee: volgende vraag.

- *Kunnen wij zelf passende hulp bieden?*
  Nee: Veilig Thuis wordt ingeschakeld.
  Ja: volgende vraag.

- *Willen de ouders meewerken aan hulp?*
  Nee: Veilig Thuis wordt ingeschakeld.
  Ja: volgende vraag.

- *Werkt de hulp goed en snel genoeg?*
  Nee: (opnieuw) melden bij Veilig Thuis.
  Ja: de hulp wordt voortgezet en de situatie wordt goed gevolgd.

Meld-, overleg- en aangifteplicht (MOA)
Als gastouder werk ik volgens de meldcode van Veilig Thuis wanneer ik signalen heb van mishandeling of verwaarlozing bij een kind. In dat geval doorloop ik de vijf stappen van de meldcode.

Wat belangrijk is om te weten, is dat ik de meldcode óók doorloop wanneer ik signalen heb van mishandeling of verwaarlozing door iemand die werkzaam is binnen de gastouderopvang. Dit kan bijvoorbeeld gaan om een collega-gastouder of een medewerker van 4Kids. Voor deze situatie geldt een aparte route binnen de meldcode: de meld-, overleg- en aangifteplicht (MOA).

Als professional in de gastouderopvang ben ik verplicht om te handelen wanneer ik signalen heb dat een kind wordt mishandeld of verwaarloosd door iemand die in de opvang werkt. Het is daarom belangrijk dat ik weet wat ik in zo'n situatie moet doen. Dit geldt niet alleen voor mijzelf, maar ook wanneer bijvoorbeeld de GGD hiernaar vraagt tijdens een inspectie.

Aandachtsfunctionaris
Ik kan bij zorgen over een kind terecht bij de aandachtfunctionaris van 4Kids. De aandachtfunctionaris is een speciaal aangestelde persoon die veel kennis heeft over kindermishandeling en huiselijk geweld en die gastouders en bemiddelaar ondersteunt bij het werken met de meldcode. Wanneer ik signalen opmerk bij een kind, zoals opvallend gedrag of

vermoedens van onveiligheid, kan ik mijn zorgen bespreken met de aandachtfunctionaris. Ik hoef dit niet alleen te doen en kan altijd om advies vragen. De aandachtfunctionaris is er om mij als gastouder te ondersteunen wanneer ik mij zorgen maak over een kind.

Gebruik van de pedagogische kennisbank

4Kids beschikt over een digitale kennisbank waarin relevante informatie, documenten en hulpmiddelen voor gastouders zijn gebundeld. De kennisbank ondersteunt gastouders bij hun dagelijkse praktijk en bij het voldoen aan de geldende kwaliteitseisen binnen de gastouderopvang.

In de kennisbank zijn onder andere beleidsdocumenten, protocollen, praktische handvatten, formats en verdiepende informatie te vinden over pedagogisch handelen, ontwikkeling van kinderen, veiligheid en gezondheid, communicatie met ouders en professionele ontwikkeling. De informatie sluit aan bij het pedagogisch beleid van 4Kids en bij de praktijk van gastouders.

De kennisbank is bedoeld als naslagwerk en ondersteunt gastouders bij het maken van bewuste keuzes in hun handelen. Gastouders kunnen de kennisbank gebruiken ter voorbereiding op gesprekken, huisbezoeken of inspecties en als ondersteuning bij het opstellen en actualiseren van hun pedagogisch werkplan.

De kennisbank is een dynamisch geheel en wordt regelmatig aangevuld en geactualiseerd. Nieuwe inzichten, gewijzigde wet- en regelgeving en ontwikkelingen binnen de kinderopvang worden hierin verwerkt. Op deze manier biedt de kennisbank actuele en betrouwbare informatie die bijdraagt aan het versterken van de pedagogische kwaliteit binnen de gastouderopvang van 4Kids.

Ik maak gebruik van de kennisbank van 4Kids. De kennisbank helpt mij om mijn kennis op peil te houden en mij verder te ontwikkelen als gastouder. Ik gebruik de informatie onder andere bij het begeleiden van kinderen in hun ontwikkeling, het omgaan met lastige situaties in de opvang en het reflecteren op mijn eigen handelen. Ook kan ik hier terecht voor achtergrondinformatie, praktijkvoorbeelden en tips die direct toepasbaar zijn in mijn opvang.

VVE Vroeg- en Voorschoolse Educatie

Binnen mijn gastouderopvang kan ik werken met Vroeg- en Voorschoolse Educatie (VVE) voor kinderen van nul tot vier jaar. VVE is gericht op het stimuleren van de brede ontwikkeling van jonge kinderen, met extra aandacht voor taal, spel, sociaal-emotionele ontwikkeling en motoriek.

4Kids biedt de VVE-methode KIKI aan als ondersteunende methode. Deze methode sluit goed aan bij de gastouderopvang en biedt praktische handvatten om spelenderwijs te werken aan ontwikkelingsdoelen. Ik kan ervoor kiezen om met KIKI te werken, maar heb ook de mogelijkheid om een andere erkende VVE-methode te gebruiken die past bij mijn opvang, mijn manier van werken en de behoeften van de kinderen.

Welke methode ik ook gebruik, ik zorg ervoor dat VVE op een natuurlijke manier wordt geïntegreerd in de dagelijkse opvangpraktijk. Door middel van spel, interactie, herhaling en aansluiting bij de interesses van het kind draag ik bij aan een goede start en een doorgaande ontwikkeling van jonge kinderen. Afstemming en samenwerking met ouders vormen hierbij een belangrijk onderdeel.

Kennismaken met de ouders op de opvanglocatie

De relatie die ik met ouders opbouw, begint al bij de kennismaking. Ik vind het belangrijk dat ouders zich welkom, gehoord en vertrouwd voelen vanaf het eerste contact. Een goede samenwerking tussen ouders en gastouder draagt bij aan de emotionele veiligheid en het welbevinden van een kind. Voor de start van de opvang maak ik kennis met ouders en kind bij de opvanglocatie. Tijdens deze kennismaking is er aandacht voor:

- de behoeften en gewoontes van het kind;
- pedagogische afstemming;
- dagelijkse routines;
- bijzonderheden;
- en praktische afspraken.

Ik vind het belangrijk dat ouders de mogelijkheid krijgen om de opvangomgeving te zien en een goed beeld te krijgen van de opvangsituatie. Door samen kennis te maken en verwachtingen te bespreken, werken we vanaf het begin aan vertrouwen, open communicatie en een veilige start voor het kind.

Samenwerken met ouders

Ik vind goed en regelmatig overleg met ouders erg belangrijk. Mijn ervaring is dat open communicatie de opvang ten goede komt. Door informatie met elkaar te delen, werken we samen aan de opvoeding van het kind en kan ik mijn werkwijze en keuzes afstemmen op de wensen en behoeften van het kind en de ouders.

Ik overleg met ouders over zaken zoals de voorkeuren van het kind, de huisregels thuis en de dagindeling. Ook stem ik praktische afspraken af, bijvoorbeeld over het gebruik van een knuffel in bed of het wel of niet geven van een speen. Door hierover in overleg te blijven, zorg ik voor herkenbaarheid en rust voor het kind.

Voor het opbouwen van een goede vertrouwensband met het kind én met de ouders is regelmatig contact belangrijk. Daarom vind ik het belangrijk dat een kind wekelijks minimaal twee tot vier uur wordt opgevangen, zodat er voldoende gelegenheid is om elkaar te leren kennen en een band op te bouwen.

Ook tijdens een eventuele periode van zwangerschapsverlof vind ik het belangrijk om contact te houden, bijvoorbeeld door af en toe contact te hebben met mij of met de ouder(s) van het opvangkind. Dit helpt om de vertrouwde band te behouden en maakt de overgang na het verlof voor het kind zo prettig mogelijk.

Samenwerking met externe instanties

Ik weet welke instanties er in mijn regio zijn en kan ouders, wanneer nodig, doorverwijzen naar passende ondersteuning. Dit doe ik altijd in overleg met ouders en, indien nodig, met ondersteuning van 4Kids.

De dagelijkse praktijk in mijn gastouderopvang

De dagelijkse praktijk van mijn opvang beschrijf ik ook in mijn pedagogisch werkplan, zodat vraagouders kunnen zien hoe het er bij mij aan toe gaat.

Wennen en afscheid nemen is een belangrijk onderdeel van de start in mijn opvang

Voordat de opvang start, kan ik ouders adviseren om gebruik te maken van een wenperiode. Deze wenperiode stem ik af op het kind en de ouders. Dit kan bestaan uit korte bezoekjes voorafgaand aan de start van de opvang, of uit een paar dagen proefopvang waarbij het kind enkele uren aanwezig is. Zo krijgt het kind de tijd om in een rustig tempo vertrouwd te raken met mij, de opvangomgeving en de andere kinderen.

Niet voor alle kinderen is wennen en afscheid nemen gemakkelijk. Sommige kinderen hebben meer tijd nodig om zich veilig te voelen. Tijdens het wennen observeer ik het kind goed en kijk ik wat het nodig heeft. Ik stem mijn handelen af op de signalen van het kind en bespreek mijn observaties met de ouders.

Bij het afscheid is het belangrijk dat het ouder duidelijk, rustig en kort afscheid neemt. Op deze manier weet het kind waar het aan toe is en leert het dat de ouder weggaat, maar later ook weer terugkomt. Ik begeleid het kind bij het afscheid en bied troost en nabijheid wanneer dat nodig is. Door voorspelbaarheid en een vaste aanpak voelt het kind zich sneller veilig en vertrouwd in de opvang.

Dagindeling en opvanglocatie

Ik hanteer zoveel mogelijk een vast dagritme. Door vaste momenten op de dag weten kinderen wanneer we gaan eten, slapen en spelen. Dit geeft herkenning en voorspelbaarheid en zorgt ervoor dat kinderen zich veilig voelen en weten wat er van hen verwacht wordt. Ik maak hierbij, waar passend, gebruik van afbeeldingen, foto's of tekeningen om het dagprogramma te ondersteunen. Dit helpt vooral jonge kinderen en peuters om te begrijpen wat er gaat gebeuren.

De omgeving heeft grote invloed op het welbevinden van kinderen. Ik zorg daarom voor een rustige en overzichtelijke omgeving met zo min mogelijk prikkels. Lage geluidsniveaus dragen bij aan meer rust en ontspanning. Hard tv-geluid, rennen, schreeuwen en lawaaierig speelgoed binnenshuis probeer ik zoveel mogelijk te beperken.

Maaltijden en drinkmomenten zijn vaste momenten van rust, gezelligheid en aandacht voor elkaar. Dit zijn momenten waarop kinderen even kunnen ontspannen en nieuwe energie opdoen. Wanneer een kind 's middags uit school komt, benut ik dit moment graag om samen iets te drinken en de verhalen over de dag te delen.

Daarnaast plan ik bij voorkeur dagelijks een vast moment waarop aandacht wordt besteed aan de taalontwikkeling van mijn gastkinderen. Dit doe ik bijvoorbeeld door voor te lezen of samen een boekje te bekijken. Oudere kinderen stimuleer ik om zelfstandig te lezen, passend bij hun leeftijd en interesse.

Slaap en rust

Ik besteed veel aandacht aan voldoende slaap en rust, omdat dit belangrijk is voor de groei en ontwikkeling van kinderen. Bijna alle kinderen tot en met twee jaar slapen één of meerdere keren per dag. Bij kinderen tussen de drie en vijf jaar verschilt dit per kind: sommige kinderen slapen overdag nog, terwijl anderen vooral behoefte hebben aan een rustmoment.

Ook kinderen die niet (meer) slapen overdag kunnen na een lange dag erg moe zijn. Daarom zorg ik voor een rustige plek waar kinderen even kunnen ontspannen, bijvoorbeeld met een boekje of door te luisteren naar rustige muziek. Kinderen die voldoende rust krijgen, kunnen daarna weer geconcentreerd en intensief spelen.

Ik observeer de kinderen goed en leer de verschillende signalen herkennen waaraan ieder kind laat zien dat het behoefte heeft aan rust of slaap. Vermoeidheidssignalen verschillen per kind. Een peuter die normaal gesproken niet slaapt, kan bijvoorbeeld zelf aangeven dat hij die dag wel wil slapen. Een baby kan in de ogen wrijven, aan het oor krabbelen of rusteloos worden.

Daarnaast speel ik in op de behoeften van kinderen die minder of geen slaap nodig hebben. Tijdens rustmomenten zorg ik voor zo min mogelijk prikkels door de radio, televisie en tablets uit te zetten en het licht te dimmen. Ik bied rustige activiteiten aan, zoals kleuren aan tafel of samen een boekje lezen op de bank, zodat ook deze kinderen een moment van ontspanning ervaren.

Voeding

Ik vind het belangrijk dat kinderen gezonde en gevarieerde voeding krijgen. Goede voeding draagt bij aan een gezonde ontwikkeling en zorgt ervoor dat kinderen zich fit voelen en de dag goed doorkomen. In mijn keuzes rondom voeding sluit ik aan bij de visie van 4Kids, waarbij gezonde voeding de basis vormt.

Ik overleg altijd met ouders over hun wensen en afspraken rondom voeding. Samen stemmen we af wat een kind wel en niet mag eten, rekening houdend met eventuele allergieën, diëten of overtuigingen. Op deze manier zorgen we voor duidelijkheid en een eenduidige aanpak voor het kind.

Als richtlijn maak ik gebruik van de adviezen van het Voedingscentrum. Deze bieden heldere en betrouwbare informatie over gezonde voeding voor jonge kinderen en helpen mij om bewuste keuzes te maken binnen mijn opvang.

Buitenspelen

Ik vind het belangrijk dat kinderen, ook baby's, elke ochtend en middag een tijd buiten zijn. Buiten spelen draagt bij aan een gezonde ontwikkeling, beweging en ontspanning. Ik let er hierbij op dat kinderen passend gekleed zijn. Ook in de zomer, bijvoorbeeld wanneer er met water wordt gespeeld, kunnen kinderen snel afkoelen. Daarom houd ik hier altijd rekening mee.

In het voorjaar en de zomer smeer ik de gastkinderen tijdig in met zonnebrandcrème en zorg ik ervoor dat zij voldoende in de schaduw spelen. Baby's worden altijd in de schaduw gehouden. Tussen 12.00 uur en 15.00 uur vermijd ik direct contact met de zon zoveel mogelijk. Voor extreem warme dagen werk ik volgens het hitteprotocol van 4Kids, dat te vinden is op Mijn 4Kids onder De Kennisbank.

Wanneer mijn opvanglocatie geen eigen buitenruimte heeft en alleen beschikt over een balkon, zorg ik er alsnog voor dat we dagelijks naar buiten gaan. Ik ga met de kinderen naar buiten in de buurt, bijvoorbeeld naar een speeltuin, park of andere geschikte buitenplek, zodat ook zij dagelijks buiten kunnen spelen en frisse lucht krijgen.

Open water vormt een groot risico voor jonge kinderen. Wanneer ik in de buurt van water woon, ben ik hier extra alert op en zorg ik ervoor dat kinderen nooit zonder toezicht in de buurt van water kunnen komen. Ook wanneer ik een badje neerzet, laat ik kinderen hier nooit zonder toezicht bij spelen.

Oudere kinderen geef ik, in overleg met de ouder(s), het vertrouwen om bijvoorbeeld zelfstandig naar een speeltuintje in de buurt te gaan. Ik geef hen de ruimte om zelf keuzes te maken in wat zij willen doen en probeer hierbij aan te sluiten, passend bij hun leeftijd en ontwikkeling.

Gebruik van beeldschermen

Binnen mijn gastouderopvang ga ik bewust om met het gebruik van beeldschermen, zoals televisie, spelcomputers en tablets. Jonge kinderen krijgen gedurende de dag al veel prikkels te verwerken. Te veel gebruik van beeldschermen kan hun ontwikkeling en het spel negatief beïnvloeden.

Wanneer ik ervoor kies om beeldschermen te gebruiken, beperk ik dit tot een minimum per dag. Ik maak hierover duidelijke afspraken met de ouders, zodat er een eenduidige lijn is tussen thuis en de opvang.

Ik gebruik beeldschermen alleen ondersteunend, bijvoorbeeld om een thema te verduidelijken, een verhaal te laten zien of als onderdeel van een (beweeg)activiteit. Beeldschermen vervangen bij mij nooit actief spel, interactie of persoonlijke aandacht.

Huisdieren

Binnen mijn gastouderopvang worden kinderen nooit alleen gelaten met eventuele huisdieren. Ik begeleid het contact tussen kinderen en huisdieren altijd actief. Daarbij laat ik kinderen zien hoe zij respectvol met een huisdier om kunnen gaan en leer ik hen signalen herkennen wanneer een dier met rust gelaten wil worden.

Huisdieren hebben geen toegang tot de slaapvertrekken van de kinderen. Op deze manier zorg ik voor een veilige en hygiënische omgeving voor alle kinderen in mijn opvang.

Meer informatie over hoe ik omga met huisdieren binnen de opvang is te vinden in het protocol Huisdieren van 4Kids.

Respect voor verschillen

Ik heb respect voor verschillen in cultuur, geloof en achtergrond. Ik sta open voor ieders waarden en normen en ga hierover in gesprek met ouders. Zo creëer ik een veilige en inclusieve omgeving waarin ieder kind zichzelf mag zijn.

Cultuur

Ik besteed aandacht aan de culturele ontwikkeling van kinderen, vooral bij de oudere kinderen. Ik onderneem regelmatig uitstapjes, zoals het bezoeken van een voorstelling, de bibliotheek of een museum. Dit zijn waardevolle en leuke uitjes die bijdragen aan de brede ontwikkeling van kinderen.

Door samen op pad te gaan, leren kinderen door zelf te kijken, te luisteren en te ervaren. Verhalen komen tot leven en kinderen worden uitgedaagd om vragen te stellen en hun nieuwsgierigheid te volgen. Ze beleven, ontdekken en genieten, terwijl zij spelenderwijs nieuwe kennis en inzichten opdoen.

Ook voor mij als gastouder zijn deze activiteiten waardevol. Ik blijf mijzelf ontwikkelen en doe steeds weer nieuwe inspiratie op, die ik kan meenemen in mijn dagelijkse werk met de kinderen.

Natuurbeleving en milieu

Binnen mijn gastouderopvang vind ik natuurbeleving belangrijk voor kinderen van alle leeftijden. Door kinderen in contact te brengen met de natuur, stimuleer ik een natuurvriendelijke houding en milieubewust gedrag. De manier waarop kinderen de natuur beleven en ervaren, speelt hierin een grote rol.

Ik ga er daarom regelmatig op uit met de kinderen. We bezoeken plekken waar zij vrij kunnen spelen met zand, water, takken of boomstammen waarop zij kunnen klimmen. Op zulke plekken krijgen kinderen de ruimte om hun fantasie te gebruiken, te ontdekken en te verkennen op hun eigen manier.

Ik geef kinderen de vrijheid om zelf te ontdekken en te beleven, zonder het spel over te nemen. Op deze manier wordt het natuurbesef van kinderen op een positieve manier gestimuleerd. Daarbij ben ik mij bewust van mijn voorbeeldrol: mijn houding, woorden en reacties zijn richtinggevend voor hoe kinderen de natuur ervaren. Door respectvol en nieuwsgierig om te gaan met dieren en planten, geef ik kinderen waarden mee die zij meenemen in hun eigen ontwikkeling.

Vervoer

Ik maak samen met ouders duidelijke afspraken over de wijze van vervoer van hun kind. Deze afspraken leg ik vast, zodat voor iedereen helder is wat wel en niet is toegestaan. Ik zorg ervoor dat alle vervoersmiddelen die ik gebruik, zoals de auto, fiets of fietskar, in goede en veilige staat verkeren en voldoen aan de geldende veiligheidseisen. Kinderen mogen alleen met mij meerijden in de auto of fietskar wanneer ik hiervoor schriftelijke toestemming heb van de ouders.

Daarnaast stem ik met ouders af wanneer een kind, passend bij de leeftijd en ontwikkeling, ergens zelfstandig heen mag gaan. Ook hierover maak ik duidelijke afspraken, zodat de veiligheid van het kind altijd voorop staat.

EHBO en calamiteiten

Ik ben voorbereid om bij een ongeval of calamiteit adequaat te kunnen handelen. Ik ben in het bezit van een geldig certificaat Eerste Hulp aan Kinderen. Deze cursus kan ik volgen via 4Kids. Daarnaast is er op mijn opvanglocatie altijd een EHBO-trommel aanwezig. Wat er minimaal in deze EHBO-trommel moet zitten, vind ik terug op Mijn 4Kids onder de Kennisbank.

Wanneer ik te maken krijg met ziekte of een ongeval, help ik het kind zo goed mogelijk. Afhankelijk van de ernst van de situatie verleen ik zelf eerste hulp of neem ik contact op met de huisarts of bel ik 112. Ik informeer de ouders zo snel mogelijk en betrek hen, indien nodig, bij de verdere stappen die genomen worden.

Zonder schriftelijke toestemming van de ouders mag ik het kind niet temperaturen en geen geneesmiddelen toedienen, ook geen pijnstillers. Deze afspraken leg ik vast en respecteer ik zorgvuldig.

Om in geval van nood snel te kunnen handelen, beschik ik over de adressen en telefoonnummers van de ouders, de huisarts en de tandarts van het kind. Deze gegevens noteer ik op het formulier ‘gegevenslijst gastkinderen’ en zorg ik ervoor dat dit formulier altijd binnen handbereik is.

Voor tips over het zo veilig en kindvriendelijk mogelijk inrichten van mijn woning kan ik terecht op de website van 4Kids. Hier vind ik onder andere informatie over giftige planten, veelvoorkomende

ongevallen en praktische preventietips.

Kinderziektes

Ik hou rekening met veelvoorkomende kinderziektes, die zich vaak openbaren bij kinderen tussen de één en vier jaar. Bij de meeste kinderziektes is de besmettelijke periode al voorbij voordat de ziekte zichtbaar wordt. In deze gevallen heeft het meestal geen zin om kinderen te weigeren in mijn opvang.

Ik volg hierbij de richtlijnen van het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu. Deze richtlijnen geven duidelijk aan wanneer een kind wel of niet naar de opvang kan en welke maatregelen nodig zijn. Ter ondersteuning maak ik gebruik van de gratis app KIDDI, waarin per ziekte overzichtelijk staat beschreven wat de kenmerken zijn en welke stappen genomen moeten worden.

Daarnaast werk ik volgens het ziekteprotocol van 4Kids. In dit protocol staat beschreven hoe ik moet omgaan met ziekte binnen de opvang, wanneer een kind wel of niet kan worden opgevangen en welke afspraken hierbij gelden. Dit zorgt voor duidelijkheid en een eenduidige werkwijze voor mij als gastouder én voor ouders.

Wanneer er een kinderziekte voorkomt binnen mijn opvang, informeer ik ouders hierover altijd. Hierbij houd ik rekening met de privacy: ik noem geen namen of andere herleidbare gegevens van het betreffende kind. Op deze manier blijven ouders goed geïnformeerd en kunnen zij zelf alert zijn op eventuele klachten bij hun kind.

Vaccinaties

Binnen mijn gastouderopvang kan het wel of niet deelnemen aan het rijksvaccinatieprogramma een onderwerp van gesprek zijn. In mijn handelen volg ik het standpunt van 4Kids.

Ik ben, net als de GGD, voorstander van een zo hoog mogelijke vaccinatiegraad in Nederland. Tegelijkertijd heb ik begrip voor de keuzevrijheid die ouders hebben ten aanzien van het wel of niet vaccineren van hun kind. Deze keuze ligt altijd bij de ouders.

Ik vind het belangrijk om te weten welke kinderen binnen mijn opvang wel of niet gevaccineerd zijn en bespreek dit onderwerp open en zorgvuldig met ouders. Deze informatie gebruik ik om bewuste keuzes te maken binnen mijn opvang. Ik ga vertrouwelijk om met deze gegevens en deel informatie over vaccinaties nooit met andere ouders of derden.

Protocollen

Naast het pedagogisch beleid werk ik binnen mijn gastouderopvang met verschillende protocollen van 4Kids. In deze protocollen staan richtlijnen beschreven waarvan van mij als gastouder redelijkerwijs wordt verwacht dat ik mij hieraan houd. Deze richtlijnen helpen mij om veilig, zorgvuldig en eenduidig te werken.

Wanneer ik twijfel over de toepassing van een protocol of vragen heb over een situatie, kan ik altijd overleggen met mijn bemiddelaar. Zo sta ik er nooit alleen voor en kan ik mijn handelen afstemmen op het beleid van 4Kids.

Ik werk onder andere met de volgende protocollen: Veilig Slapen, Hitte, Kunstnagels en Nagellak, Huisdieren, Scheiden, en Ziekte en Ongevallen. Deze protocollen zijn voor mij en mijn vraagouders terug te vinden onder de kennisbank van 4Kids.

Achterwacht, stagiaires, vrijwilligers en andere volwassenen

Ik heb een achterwacht geregeld. De achterwacht is iemand in de buurt op wie ik kan terugvallen wanneer zich een calamiteit voordoet. Dit geeft extra zekerheid en zorgt ervoor dat de opvang ook in noodsituaties veilig en verantwoord kan doorgaan.

Het is verplicht om een achterwacht te hebben. De achterwacht kan binnen een kwartier op mijn opvanglocatie aanwezig zijn om de zorg voor de kinderen tijdelijk over te nemen.

De achterwacht hoeft geen diploma, ervaringscertificaat of certificaat Eerste Hulp aan Kinderen te hebben, omdat het gaat om een noodoplossing voor korte duur. De afspraken rondom de achterwacht leg ik vast en zijn bekend bij 4Kids.

Binnen mijn gastouderopvang zorg ik ervoor dat, naast mijzelf en mijn volwassen huisgenoten, alle stagiaires en vrijwilligers die tijdens de opvang bij mij werken een geldige VOG hebben, ingeschreven staan in het Personenregister Kinderopvang (PRK) en gekoppeld zijn aan 4Kids. Vanaf 1 juli 2026 geldt dit ook voor stagiaires die jonger zijn dan 18 jaar. Ook andere volwassenen die structureel aanwezig zijn tijdens de opvang staan, wanneer dit verplicht is, ingeschreven in het PRK en zijn gekoppeld aan 4Kids.

Wanneer ik een stagiaire wil begeleiden, kijk ik eerst of mijn opvang geschikt is als stageplek. Ik houd mij aan de voorwaarden van de opleiding van de stagiaire. Als het voor de opleiding nodig is, zorg ik ervoor dat ik als leerbedrijf erkend ben door SBB. Een stagiaire werkt altijd onder mijn begeleiding en verantwoordelijkheid. Ik blijf zelf verantwoordelijk voor de opvang en veiligheid van de kinderen.

Voordat een stagiaire of vrijwilliger bij mij begint, vertel ik dit aan de ouders. Ook als er regelmatig een andere volwassene aanwezig is tijdens de opvang, informeer ik de ouders hierover. Zo weten ouders wie er tijdens de opvang aanwezig is en bij hun kind betrokken is.

Onderstaande is geschreven vanuit het perspectief van 4Kids.

Privacy en AVG

Sinds 25 mei 2018 is de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) van toepassing. Als gastouder dien je deze wet te volgen. Onder de Kennisbank op Mijn 4Kids kun je een handleiding vinden hoe hiermee om te gaan.

Oudercommissie en klankbordgroep gastouders

De kwaliteit van onze gastouderopvang wordt regelmatig besproken met onze oudercommissie en de klankbordgroep gastouders. Zij geven gevraagd en ongevraagd advies over ons beleid en de uitvoering daarvan. Wil je zelf in contact komen met onze oudercommissie of klankbordgroep gastouders? Dan kan dat via oudercommissie@4kids.nl/ klankbord@4kids.nl.

Tot slot

Iedere dag een stralende glimlach op het gezicht van je gastkinderen toveren. Dat is wat je doet. Samen met jou doen wij onze uiterste best om aan de wensen van ouders tegemoet te komen. En wil je eens met ons sparren? Neem gerust contact met ons op! Wij helpen je graag om te zorgen dat de kinderen zich optimaal kunnen ontwikkelen.

Marktplein 8
8141 AG Heino

0572-341000
info@4kids.nl
www.4kids.nl